

ADİ KONKORDATODA ALACAKLILAR KURULU

CREDITORS COMMITTEE ON THE ORDINARY CONCORDAT

DOI: 10.21492/inuhfd.469180

Levent BÖRÜ*

Özet

Konkordato talep eden borçlunun mahkeme tarafından kesin mühlet ile birlikte veya bu süre içerisinde alacaklıların içerisinde belirli bir sayıyı geçmemek kaydıyla kural olarak ihtiyari bazı durumlarda ise zorunlu olarak oluşturulan, konkordato komiserlerini denetlemek için veya ona tavsiyelerde bulunmak için atanan kontrol-danışma organına, alacaklılar kurulu adı verilir. Adi konkordatoda alacaklılar kurulu, 05.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan ve yürürlüğe giren İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Kanunun 289, 290, 291, 292 maddelerinde ilk kez kurum olarak hükme bağlanmıştır. Bu hükümler ile alacaklıların yargılama üzerindeki konumları, iradeleri daha da güçlendirilmiştir. Bunun sebebi ise, alacaklıların konkordato gibi yeniden yapılandırmaya ilişkin prosedürlerin içerisinde sürekli yer almasının sağlanabilmesi durumunda, konkordato projesinin daha etkin ve hızlı sonuç verebilmesidir. Kurul konkordato projesinin revize edilmesinde veya projenin onaylanmasında merkezi bir rol üstlenmektedir. Özellikle geçmişteki tecrübeler göstermiştir ki, kesin mühlet aşamasında borçlunun geleceğine yön veren karar ortaya konulmalıdır. Bu karar, borçlunun mallarının tasfiyesine veya borçlarının tasfiyesine veyahut tamamen işletmenin devrine yönelik olmalıdır. Böylelikle, bütün ekonomik baskılara, zaman darlığına rağmen borçlunun malvarlığı en iyi şekilde değerlendirilebilmelidir. Eğer borçlunun işletmesi konkordato projesi sonucunda düzelebilecek durumda ise, alacaklılar alacağını tam ve eksiksiz olarak alabileceklerdir. Aksi durumda, özellikle iflâs tasfiyesi durumunda ihale yoluyla malvarlığının satılması söz konusu olacağı için ihale kuralları sebebiyle malvarlığı değerinin yarısına kadar satılması mümkün olabilecektir. Alacaklılar kurulu ile, alacaklıların, mahkeme, borçlu ve konkordato komiseri ile aralarındaki iletişiminin, bilgi akışının daha kolay sağlanması mümkün hale getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısı, konkordato komiseri

Abstract

The creditors committee is a control-advisory body appointed to inspect or advise to the concordat commissioners, which are discretionary in principle but compulsory in some cases, composed upon or within a precise term set forth by the court after the

* Dr. Öğr. Üyesi., Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul-İcra ve İflas Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. (E-Mail: leventboru@hacettepe.edu.tr), (Orcid 0000-0003-3043-3467)

Makale Gönderilme Tarihi: 10.10.2018

Submitted: 10.10.2018

Makale Kabul Tarihi: 26.11.2018

Accepted: 26.11.2018

debtor's request of concordat. In accordance with the Code Amending Enforcement and Bankruptcy Code and Certain Codes published in the Official Gazette dated 05.03.2018, the board of directors has been established as the institution in articles 289, 290, 291, 292 of the Code for the first time. By means of these provisions, the position and the power of the creditors have been further strengthened. The reason behind this is that concordat project can produce more efficient and faster results if the creditors can be consistently involved in restructuring procedures such as concordat. The committee plays a central role in revising the concordat project or in approving the project. In particular, the past experiences have been demonstrated that the decision to shape the future of the debtor should be made in the precise term phase. This decision should be directed towards the liquidation of the property of the debtor or the liquidation of its debt or the devolution of the entity entirely. Thus, the property of the debtor should be assessed in the best possible way despite all economic pressures and the time constraints. If the debtor's entity can be recovered as a result of the concordat project, the creditors will be able to obtain their credits fully and completely. Otherwise, it may be possible to sell up to half of the asset value due to the public procurement rules, especially in the case of bankruptcy, since the sale of assets through the public procurement will be put into effect. By the creditors committee, it has been made possible to facilitate the flow of information and communication between the creditors and the court, the debtor and the concordat commissioners.

Keywords: Concordat, creditors' committee, meeting of creditors, composition agreement with assignment of assets

I. GİRİŞ

Konkordato¹, bir borçlunun proje² ile yaptığı teklifin Kanun'da (m.302) öngörülen nitelikli çoğunlukta alacaklıları tarafından kabul edilmesi ve yetkili makamca tasdik edilmesi sonucu, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek teklifi doğrultusunda ve kendisine uygun koşullar çerçevesinde ödenmesini, yeniden yapılandırılmasını, mali durumunun düzeltilmesini veya iflâsa tabi bir kimse ise muhtemel bir iflâstan kurtulmayı sağlayan icra ve iflâs hukukuna ait iyileştirici bir kurumdur (imkândır) (m.285/1)³. Adi (genel) konkordatonun en karakteristik

¹“Konkordato, kelime anlamıyla sözleşme, anlaşma anlamına gelen ‘concordat’, ‘konkordat’; ‘concordato’ kelimesinin karşılığıdır.” YILMAZ, Ejder: İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Ankara 2016, s. 1256.

² Konkordato projesi, konkordato teklifinde bulunan borçlunun borçlarını nasıl ödemek istediğini gösteren bir ödeme planıdır. MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflâs Hukuku, C. II (CII), 6. B. , Ankara 2013, s. 1680.

³ Ayrıca konkordatonun tanımı ve hukuki niteliği için bkz ve karşı. HUNKELER, Daniel: Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG, Mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands, Freiburg 1996, s. 5 vd; KURU, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, C.IV (CIV), 3. B., İstanbul 1997, s. 3583 vd; TANRIVER, Süha: Konkordato Komiseri, Ankara 1993, s. 3; TANRIVER, Süha/

özelliği, iflâsa tabi olsun veya olmasın, herhangi bir borçlunun alacaklıları ile yapmış olduğu konkordato olmasıdır⁴.

Adi konkordatoda alacaklılar kurulu ise Kanundaki düzenleme (m.289/4; m.290/son fıkra; m.292/3) de dikkate alındığında genel olarak şu şekilde tanımlanabilir: Konkordato talep eden borçlunun mahkeme tarafından kesin mühlet ile birlikte veya bu süre içerisinde alacaklıların (veya onların vekilleri) içerisinde belirli bir sayıyı geçmemek kaydıyla kural olarak ihtiyari bazı durumlarda ise zorunlu olarak oluşturulan, konkordato komiserlerini denetlemek için veya ona tavsiyelerde bulunmak için atanan kontrol-danışma organına verilen isimdir⁵.

Alacaklılar kurulu, ilk defa İcra ve İflas Kanunu'nda (İİK) 2003 yılında 4949 sayılı Kanun değişiklikleri ile hukuk sistemimize giren malvarlığının terki suretiyle konkordatoya ilişkin hükümler (m.309/a) ile ortaya çıkarılmıştır. Daha sonra ise 15.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan ve yürürlüğe giren İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Kanunda adi konkordatoda (veya borçların tasfiyesine yönelik diğer konkordato türlerinde) da alacaklılar kurulu kurum olarak hükme bağlanmıştır. Alacaklılar

DEYNEKLİ, Adnan: Konkordatonun tasdiki, Ankara 1996, s. 29; POSTACIOĞLU, İlhan E. Konkordato, İstanbul 1965, s. 12; KALE, Serdar: Sorularla Konkordato, İflas Dışı ve İflas İçin Adi Konkordato, İstanbul 2017, s. 2; ÖZTEK, Selçuk/ BUDAK, Ali Cem/ TUNÇ YÜCEL, Müjgan/ KALE, Serdar/ YEŞİLOVA, Bilgehan: Yeni Konkordato Hukuku, Ankara 2018, s. 106 vd; ALTAY, Sümer/ ESKİOCAK, Ali: Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 4. B., İstanbul 2018, s. 16 vd; PEKCANITEZ, Hakan/ ERDÖNMEZ, Güray: 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul 2018, s. 4 vd; Aydemir, Efrail: Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, Ankara 2018, s. 15 vd.

⁴ ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder/ TAŞPINAR AYVAZ, Sema: İcra ve İflas Hukuku, 3. B. , Ankara 2017, s. 542-543; ÜSTÜNDAĞ, Saim: İflâs Hukuku, İstanbul 2009, s. 230.

⁵ Bkz ve karşı. WYSS, Claudia: Kollektive Beteiligungsrechte der Gläubiger im Konkurs- und Nachlassverfahren unter besonderer Berücksichtigung der Revision im Sanierungsrecht, Zürich 2013, s.110; SPRECHER, Thomas: Glaubigerausschuss im schweizerischen Konkursverfahren und im Nachlassverfahren mit Vermögensabtretung, Zürich 2003, s. 3 vd; KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: Schuldbetreibungs- & Konkursrecht, 3. Aufl. , Zürich 2018, s. 495; BORK, Reinhard: "Creditors' Committees: An Anglo-German Comparative Study", International Insolvency Review 2012, 21. 21. Vol., s. 127-141, s. 127 vd; OSTROW, Alec P.: "Surviving Life in the Chapter 11 Fishbowl", Chapter 11 Bankruptcy and Restructuring Strategies, Eagan 2008, s. 107-123, s. 118-119.

kurulunun adi konkordatoda da oluşturulabilecek olması adi konkordatoya ilişkin en önemli yeniliklerden birisidir⁶.

Son zamanlarda model aldığımız (ABD, İsviçre, Almanya gibi) ülkelerin yeniden yapılandırmaya ilişkin mevzuat değişikliklerine bakıldığında, gerek iflâs süreçlerinde gerek yeniden yapılandırma veya konkordato süreçlerinde alacaklıların sürece katkı ve etkide bulunma haklarının (doğrudan ve dolaylı kolektif alacak hakkı) artırıldığı gözlemlenmektedir⁷. Başka bir deyişle alacaklıların yargılama üzerindeki konumları, iradeleri daha da güçlendirilmektedir⁸. Bunun en güzel örneği ise alacaklılar toplantısının dışında bir de alacaklılar kurulunun ayrı bir organ olarak ortaya çıkarılmasıdır⁹. Alacaklıların bütününe içerisinde küçük bir azınlıkla kurul oluşturulmaktadır. Bunun sebebi ise, alacaklıların konkordato gibi yeniden yapılandırmaya ilişkin süreçlerin içerisinde sürekli yer almasının sağlanabilmesi durumunda, konkordato projesinin daha etkin ve hızlı sonuç verebilmesidir. Zira, bu süreç içerisinde konkordato talep eden borçlunun malvarlığının tasfiyesine mi yoksa yeniden yapılandırılıp borçlarının tasfiyesine mi karar verileceğine nihayetinde alacaklılar karar verecektir (m.306, 308). Eğer alacaklılar, konkordato talep eden borçlunun işletmesinin devamı ile konkordato

⁶ SARISÖZEN, M. Serhat: 7101 Sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, Ankara 2018, s. 62.

⁷ Bkz WYSS, s. 1, 22-23 vd; KREN KOSTKIEWICZ, s. 481-482; BORK, Committee, s. 130; CHRIST, Benedict: “Was bringt eigentlich Chapter 11? Eine anerkannte Form der Unternehmenssanierung”, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs 2004, s. 17-19, s. 17 vd; PAULUS, Christoph G./ KNECHT, Thomas C., Gerichtliche Sanierung, München 2018, s. 262.

⁸ GÖB, Alexander Marc/ SCHNIEDERS, Ferit / MÖNIG, Michael: Praxishandbuch Gläubigerausschuss, Einsetzung Aufgaben und Pflichten, München 2016, s. 5 vd.; Alacaklıları tamamen dışarıda bırakacak bir iyileştirme tedbiri hiç bir zaman alacaklılar tarafından destek görmez. (Bkz STAEHELIN, Daniel: Überblick über das neue Sanierungsrecht im Schweizerischen Schuldbetreibungs und Konkursrecht, makale çevirisi, Kavasoglu, Abdurrahman/Çon, Ömer, İsviçre İcra İflas Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2018/1, C. 8, s. 35-48, s. 38).

⁹ Türk hukuku doktrinindeki bir görüşe göre, aynı İsviçre hukukunda olduğu gibi olması gereken hukuk açısından alacaklılar toplantısından farklı olarak alacaklılar kategorilerinin temsilcilerinden bir alacaklılar kurulunun (bürosu) teşkil edilmesi gerektiği konusunda bkz Bkz TANRIVER, Süha: İflâs Dışı Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler (Güncel Sorunlar), Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- VIII, 9-10 Ekim 2009 Abant, Ankara 2010, s. 255-280, s. 276; TANRIVER, Süha: İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları (Temel Problemler), MİHBİR 13. Antalya Toplantısı- 09-10 Ekim 2015 Antalya, Ankara 2015, s. 247-268, s. 264.

projesinin hayata geçirilmesinin sonucunda, borçlunun iflâsına nazaran kendilerinin eline geçebilecek muhtemel miktardan fazla olacağına kanaat getirmeleri durumunda, iflâs yoluyla tasfiyeyi değil, bilakis konkordato yoluyla borçların tasfiyesi yolunu (m.305/1-a) tercih edeceklerdir¹⁰.

Çalışma konumuz adi konkordatoda alacaklılar kuruludur. Malvarlığının terki suretiyle konkordatodaki alacaklılar kurulu çalışma konumuzun dışında olmakla birlikte, inceleme konumuz ile karşılaştırma yapabilmek amacıyla, ilgili bazı kısımlarda malvarlığının terki suretiyle konkordatodaki alacaklılar kuruluna da çalışmamızda değinilecektir. Ayrıca, çalışmamıza ışık tutabilmesi amacıyla ilgili bazı kısımlarda özellikle İsviçre başta olmak üzere karşılaştırmalı hukuktan da faydalanılacaktır. Zira konkordato hükümleri açısından İsviçre İcra ve İflas Kanunu, Kanunumuzun mehzazını teşkil etmektedir. Hem ülkemiz hem İsviçre için ortak olan nokta ise, konkordatoya ilişkin Kanunda yer alan son değişikliklerin, özellikle inceleme konumuz olan konkordatoda alacaklılar kurulunu da kapsayacak şekilde, Amerika Birleşik Devletleri Eyalet İflâs Kanunu Bölüm 11- Yeniden Yapılandırmaya ilişkin hükümlerinden etkilenmiş olmasıdır¹¹.

II. GENEL OLARAK ADİ KONKORDATODA ALACAKLILAR KURULU

Adi konkordato, esas itibariyle yapılış zamanına göre iflâs dışı (adi) ve iflâs içi konkordato olmak üzere, tenzilat (yüzde), vade ve karma olarak değişik biçimlerde yapılabilir. Burada amaç, konkordato talep eden borçlunun borçlarının yeniden yapılandırılarak faaliyete geçirilmesidir. Dolayısıyla borçlunun işletmesinin devamı amaçlanıp, borçlunun mallarının tasfiyesi mümkün değildir¹². 05.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan ve yürürlüğe giren İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Kanunun 289, 290, 291, 292 maddelerinde alacaklılar kurulu kurum olarak hükme

¹⁰ Bkz ve karşı. SCHULTHESS KOMMENTAR: Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, Herausgeber, Kren Kostkiewicz, Jolanta/ Dominik, Vock, 4. Aufl., Zürich 2017, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 5; CHRIST, s. 17 vd; OEHRİ, Daniel: Der Sachwalter im Nachlassverfahren, Ein Diener zweier Herren, Zürich-Basel-Genf 2018, s. 201; WYSS, s. 24 vd; MUŞUL, Timuçin : İcra ve İflâs Hukuku Esasları, 6. B. , Ankara 2017, s. 828.

¹¹ Bkz OEHRİ, s. 17-18, 107, 201, 106-108; BBI 2010, s. 6456; CHRIST, s. 17 vd; WYSS, 23; HUNKELER, s. 83 vd; STAEHELİN, s. 38; PAULUS/KNECHT/ BEÏSSENHIRTZ, s. 461; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYVAZ, s. 566.

¹² PEKCANİTEZ, Hakan /ATALAY, Oğuz/ SUNGURTEKİN-ÖZKAN, Meral/ ÖZEKES, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 4. B. , İstanbul 2017, s. 461; MUŞUL, CII, s. 1704.

bağlanmıştır. Bu hükme göre asliye ticaret mahkemesince, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun bir zamanda alacaklıların içerisinde herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla konkordato komiserinin faaliyetlerine nezaret etmek ve ona, mahkemeye tavsiyelerde bulunmak amacıyla alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Konkordato Komiserinin Niteliklerine Ve Alacaklılar Kurulunun Zorunlu Olarak Oluşturulmasına Dair Yönetmelik (AKYön) m.11/2'e göre, en az üç alacaklı sınıfının bulunması kaydıyla, alacaklı sayısının iki yüz elliye veya alacak miktarının yüz milyon Türk Lirasını aşması halinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur.

Alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı durumlar dışında ise, kurulun oluşturulup oluşturulmaması mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Mahkeme, konkordato talep eden borçlu ile alacaklılar (özellikle büyük sermayeli şirketler) arasındaki ilişkinin, uyumsuzluğun çözümünün zorluğunu ve karmaşıklığını göz önüne alarak kurulun oluşturulup oluşturulmamasına karar verecektir¹³. Özellikle, gerçek kişilerin konkordato taleplerinde alacaklıların sayısının azlığı, ilişkilerin şirketlere göre daha basit düzeyde olması bu kurulun oluşması ihtiyacını gerektirmeyebilir. Fakat konkordato prosedürü içinde yer alan süjeler arasındaki ilişkinin pratikte daha verimli ve kolay olmasını sağlayacağı için, alacaklılar kurulunun varlığı her zaman faydalı olacaktır¹⁴. Zira, konkordato süresince bütün alacaklılar ile tek tek müzakere edilip, ilişkiler kurulması zordur; buna karşın her alacaklı grubunu temsil eden alacaklılar kurulu ile müzakere edilip, ilişki kurulması ise her zaman daha kolaydır¹⁵.

Alacaklılar kurulu, Mevaz İsviçre İcra ve İflas Kanunu m.295a'da hükme bağlanmıştır. Söz konusu hüküm, Kanun'da 2010 tarihli konkordatoya ilişkin köklü değişiklik yapılan maddelerinde öncelikle yer almamıştı; fakat daha sonraki bir değişiklikle 21.06.2013 tarihinde alacaklılar kurulu Kanunda ek madde olarak düzenlenmiş ve bu ek madde de 1.01.2014 tarihinde de yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla bu revizyon ile İsviçre'de de ilk kez adi konkordatoda alacaklılar kurulu hükme

¹³ BBl 2010, s. 6484; OEHRI, s. 198; SPRECHER, s. 94.

¹⁴ Almanya'da alacaklılar kurulunun oluşturulması gerek yeniden yapılandırma gerek (iflâs) tasfiyelerinde oldukça popülerdir. Kesin bir istatistiksel sayı olmamakla birlikte, yeniden yapılandırma, iflâs süreçlerinde (tasfiye dahil) %15-20 oranında bu kurulun oluşturulduğu görülmektedir. Bkz BORK, Committee, s. 130.

¹⁵ EPSTEIN, David G. / NICKLES, Steve H.: Principles of Bankruptcy Law. 2. E., St. Paul 2017, s. 97.

bağlanmış olmuştur¹⁶. İsviçre’de alacaklılar kurulu, kesin mühlet ile birlikte veya kesin mühlet içerisinde ancak şartların gerektirmesi durumunda mahkemece oluşturulabilmektedir (SchKG art.295a/1)¹⁷. Dolayısıyla, konkordatoda alacaklılar kurulunun oluşturulması, mahkemenin takdirine bırakılmış, ihtiyari ve istisnaidir; zorunlu değildir¹⁸.

Kanunda açıkça öngörülmediği için gerek Türk hukukunda gerek İsviçre hukukunda geçici mühlette veya bu süreç içerisinde, geçici alacaklılar kurulu oluşturulamaz¹⁹. Bununla birlikte, Alman hukukunda mahkeme tarafından tedbiren Alman Aciz Kanunu (InsO & 22)’deki koşulların oluşması durumunda geçici alacaklılar kurulunun oluşturulması da mümkündür (InsO & 67; & 21/2 Nr 1a; & 22a, 56a). Bu şekilde daha aciz sürecinin başında alacaklılara hakları üzerinde (özellikle yeniden yapılandırmaya mı yoksa ivedilikle tasfiye sürecine mi girilmesi gerektiği yönünde veya borçlunun malvarlığına ilişkin mal ve hakların devrine mi) etkide bulunma hakkı tanınmıştır²⁰.

III. ADİ KONKORDATO DIŞINDA ALACAKLILAR KURULU

Alacaklılar kurulu, adi konkordato dışında iflâs tasfiyesinde veya malvarlığının terki suretiyle konkordatoda da söz konusu olabilmektedir. Hatta bu kurul ilk defa iflâs tasfiyesinde, daha sonra malvarlığının terki suretiyle konkordatoda ortaya çıkmıştır. İnceleme konusuyla bağlantılı

¹⁶ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 1; BASLER KOMMENTAR: Staehelin, Adrian/ Bauer, Thomas/Staehelin Daniel, Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (BASSKOMMERG, Yazar), 2. Aufl. , Basel 2017, Bauer, Art 295a Nr.1; BUDAK, Ali Cem / TUNÇ-YÜCEL, Müjgan: “İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato ile İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflas Kanunu Değişiklikleri”, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, 2015, C. 11, s. 21-38, s. 33.

¹⁷ İsviçre hukukunda da kural olarak alacaklılar kurulu mahkemece belirlenir; fakat kesin mühletin uzatılması durumunda alacaklılar toplantısında yeni bir alacaklılar kurulunun oluşturulması kararı da verilebilir (SchKG art 295b/3).

¹⁸ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 4; BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.2.

¹⁹ BBI 2010, s. 6545, 6484; KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK-Orell Füssli Kommentar (OFK-SCHKG), Aufl. 19, Zürich 2016, art. 295a s. 676.

²⁰ Bkz MÜNCHENER KOMMENTAR: Insolvenzordnung && 1-79, Herausgegeben von Kirchof, Hans-Peter/ Eidenmüller, Horst/ Stürmer, Rolf, 3. Aufl. (MÜNCHKOMM, Yazar), München 2013, Schmid-Burgk, & 67 Rn 1-2; HEIDELBERGER KOMMENTAR: Insolvenzordnung, Herausgegeben von Kayser, Godehard/ Thole, Christoph, 9. Aufl. , Heidelberg 2018, Riedel, & 67 Nr. 2; GÖB/ SCHNIEDERS/ MÖNIG, s. 7-8.

olduğu ölçüde öncelikle iflâs tasfiyesinde, daha sonra malvarlığının terki suretiyle konkordatoda alacaklılar kurulu kısaca incelenecektir.

A. İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Kurulu

Kanunumuzun iflâsın tasfiyesine yönelik hükümlerinde alacaklılar kurulu hükme bağlanmamıştır. Halbuki, İİK mehzamını teşkil eden İsviçre İİK'nun iflâsın tasfiyesine ilişkin hükümlerinde alacaklılar kurulu düzenlenmiştir (SchKG art.237). Başka bir deyişle, İsviçre İİK kabul edilirken, Kanunumuz'da iflâsta alacaklılar kurulunun varlığı gerekli görülmemiştir²¹.

İflâs tasfiyesinin organlarından birisi olan alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısı²² ile iflâs idaresi arasında bir koordinasyon, iletişim bağı görevi görmektedir²³. Dolayısıyla, alacaklılar kurulu sadece adi tasfiye yolunda ortaya çıkmakta ve basit tasfiyede ise ortaya çıkmamaktadır²⁴. Bununla birlikte her iki yolda da bu kurulun oluşturulması zorunlu değildir²⁵. İsviçre hukukunda iflâs tasfiyesinin bir organı olarak görev yapan alacaklılar kurulu, birinci alacaklılar toplantısı tarafından belirlenen bir ihtiyari organdır (SchKG art.237,III). Ayrıca alacaklılar isterse, alacaklılar toplantısında bu kurulun oluşturulmasının kararını da alabilirler (SchKG art.237,III). Bu kurul aslında iflas idaresi karşısında alacaklıların menfaatlerini korumak üzere tayin edilir²⁶. Zira iflâs tasfiyelerinde alacaklıların toplanması kural olarak iki kez söz konusu olur ve bunun dışında alacaklıların toplanmasının her zaman icra edilmesi de zordur. Bu sebeple uygulamada çoğu zaman iflâs idaresi ile alacaklılar arasındaki koordinasyon, iletişim sağlanamamakta ve tasfiye de başarılı olamamaktadır²⁷. Hâlbuki alacaklıların toplamının içerisinde

²¹ Alacaklılar kurulunun neden İcra ve İflâs Kanunu'na alınmadığı konusunda ise doktrinde yapılan çalışmalarda yeterli bir açıklama getirilmemiştir Bkz DELİDUMAN, Seyithan: İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Ankara 2002, s. 159 vd.

²² Alacaklılar toplanması, alacaklıları temsil etmediği gibi, müflisin de temsilcisi değildir. Alacaklılar toplanmasının tüzel kişiliği olmayıp hak ve fill ehliyeti yoktur. Alacaklılar toplanması özel bir iflâs organıdır. ERDÖNMEZ, Güray: İflâsta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri, İstanbul 2005, s. 25-26.

²³ SPRECHER, s. 142; GEHLER, Karl: Der Gläubigerausschuss im Konkurs- und Nachlassvertragsverfahren, Freiburg 1999, s. 9, 59; BASLER KOMMENTAR: Herausgeber, Staehelin Adrian/Bauer Thomas/Staehelin Daniel, Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, Art. 159-352 SchKG (BASSKOMM, Yazar), 2. Aufl., Basel 2010, Russenberger, art.237, Nr. 24.

²⁴ WYSS, s. 111.

²⁵ AMONN, Kurt/ WALTHER, Fridolin: Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrechts, 9. Aufl., Bern 2013, s. 416; GEHLER, s. 8.

²⁶ MOOR, Ernst: Die Gläubigerversammlung im Konkurs, Basel 1992, s. 19.

²⁷ SPRECHER, s. 131 vd; DELİDUMAN, s. 159.

sınırlı sayıda oluşturulan ve devamlı bir organ olan alacaklılar kurulu ile iflâs idaresi sürekli olarak denetim ve gözetim altında tutulabilecektir. Ayrıca bu kurulun iflâs idaresine tasfiye konusunda yardımcı olmasıyla daha etkin ve hızlı bir tasfiye de mümkün olabilecektir²⁸.

Kanaatimizce uygulamada iflâs tasfiyesine ilişkin ortaya çıkan aksaklıkların giderilebilmesi ve iflas tasfiyesinin daha etkin ve hızlı bir şekilde sağlanabilmesi için alacaklılar kurulunun Kanunumuzun iflâs tasfiyesine ilişkin hükümlerinde de yer alması yerinde olacaktır.

B. Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulu

Mahkeme içi konkordato düzenleniş şekline göre, adi konkordato ve malvarlığının terki suretiyle konkordato olmak üzere ikiye ayrılmaktadır²⁹. Malvarlığının terki suretiyle konkordato ile alacaklılara, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını ya da bir kısmını üçüncü kişiye devretmek yetkisi verilir (m.309/a-1). Başka bir deyişle, bu tür konkordatoda borçlu, malvarlığının üzerindeki tasarruf yetkisini alacaklılara terk ederek bu malvarlığının onlar tarafından tasfiye edilmesini ister³⁰. Alacaklıların belirli bir çoğunluğunca kabul edilen konkordato tasdik edilince, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi alacaklılara geçer ve alacaklılar bu yetkilerini seçecekleri tasfiye memurları ile kullanırlar. Tasfiye memurları ise, konkordato talep eden borçlunun malvarlığını en uygun şekilde tasfiye ederek elde edilen parayı alacaklılara paylaşır³¹. Dikkat edilirse bu tür konkordatoda, adi konkordatoda olduğu gibi, alacaklılara belirli bir miktar para ödeme taahhüt edilmez; aksine alacaklılara borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını ya da bir kısmını üçüncü kişiye devretmek yetkisi verilir. Malvarlığının terki suretiyle konkordato, yukarıda belirtilen adi konkordato türleri ile birlikte karma şekilde de yapılabilir³².

²⁸ Doktrindeki bir görüşe göre, iflâs idaresinin alacaklıların dışındaki kimselerden de görevlendirilebilmesi gözönüne alındığında alacaklılar kuruluna iflâs tasfiyesinde de ihtiyaç duyulmaktadır Bkz DELİDUMAN, s. 159.

²⁹ Doktrinde konkordato, farklı ölçütler esas alınarak farklı şekillerde çeşitlendirilebilmektedir. Bkz ULUKAPI, Ömer: Konkordatonun Feshi, Konya 1998, s. 21; TANRIVER/DEYNEKLİ, s. 44; KALE, s. 2-3.

³⁰ ERCAN, İbrahim: İcra ve İflas Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, Konya 2008, s. 102.

³¹ ERCAN, s. 102.

³² PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN-ÖZKAN/ÖZEKES, s. 461.

Malvarlığının terki suretiyle konkordato kurumu İsviçre İİK'da 1949 yılında hükme bağlanmıştır ve 01.02.1950'den itibaren de yürürlüktedir. Bu tür konkordatoda tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu olmak üzere iki tane tasfiye organı öngörülmüştür. Her iki organ da borçlunun malvarlığının tasfiye edilmesinde görevlidir. İsviçre'de ilk kez bu tür konkordatoda alacaklılar kurulu zorunlu bir organ olarak düzenlenmiştir (SchKG art.318/3; art.317/2)³³. Ayrıca, bunun yanında bu konkordatoda alacaklılar toplantısı ve asliye ticaret mahkemesi diğer organlar olarak ortaya çıkmaktadır.

2003 yılında 4949 sayılı Kanun değişiklikleri ile hukukumuzda giren malvarlığının terki suretiyle konkordatoya ilişkin hükümler Kanunumuzun 309/a vd maddelerinde düzenlenmiştir. Alacaklılar kurulu bu tür konkordatoda Kanunumuzun 309/a, 309/ç, 309j maddelerinde hükme bağlanmıştır. Buna göre, 309/ç maddesinde, alacaklılar kurulunun konkordato tasfiye memurlarını nezaret ve denetleme yetkisine sahip olduğu, konkordato tasfiye memurlarının malvarlığının paraya çevrilmesine ilişkin kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebileceği hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla alacaklılarca seçilen alacaklılar kurulu, konkordato tasfiye memurlarının işlemlerini nezaret ve denetimiyle görevlidir. Bu şekilde, kurul, alacaklıların menfaatini korumakla yükümlüdür ve alacaklılara karşı sorumludur³⁴. İsviçre hukukunda olduğu gibi bizim hukukumuzda da bu tür konkordatoda alacaklılar kurulu zorunlu bir organ olarak öngörülmüştür (m.309a/2; 309b/2).

IV. ALACAKLILAR KURULUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ

Kanun, alacaklılar kurulunun hukuki niteliği konusunda açıkça bir düzenleme yapmamıştır; sadece kurulun oluşumunu ve görevlerini belirtmiştir. Fakat, kurulun hukuki niteliğinin belirlenmesi, özellikle kanunda düzenlenmeyen durumlar için önem arz edecektir; örneğin, kurul üyelerinin hukuki sorumluluğu hakkında kanunda açıkça bir düzenleme söz konusu değildir.

Kurulun hukuki niteliğinin belirlenmesi noktasında ise, özellikle İsviçre başta olmak üzere yabancı doktrindeki görüşlerin gözönünde bulundurulmasında fayda vardır. Fakat, bizim hukukumuzdan farklı olarak, yabancı (özellikle İsviçre) hukuklarda iflâsta da alacaklılar kurulu bulunduğundan, alacaklılar kurulunun hukuki niteliği konkordatodaki

³³ SPRECHER, s. 262.

³⁴ ERDÖNMEZ, Güray: "Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulunun Görev ve Yetkileri" (Kurul), Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2003/1, s. 199-222, s. 201.

alacaklılar kuruluna göre öncelikle tartışma konusu olmuştur³⁵. Dolayısıyla, iflâstaki alacaklılar kurulunun hukuki niteliğinin belirlenmesine ilişkin tartışmaların, konkordatodaki alacaklılar kurulu için de niteliğine uygun düştüğü ölçüde kıyasen uygulanabileceğini belirtebiliriz. Buna göre, doktrinde alacaklılar kurulunun hukuki niteliği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür:

Birinci görüşe göre³⁶, alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısınca vekâlet verilen (görevlendirilen) bir temsilcidir. Bu görüşe göre, alacaklılar kurulu alacaklılar toplantısında alacaklıların kendi aralarında belirleyeceği kimselerden oluşacağı için, alacaklılar kurulu ile alacaklılar toplantısı arasında özel hukuk anlamında bir vekâlet ilişkisi doğar.

İkinci bir görüşe³⁷ göre, alacaklılar kurulu, azaltılmış sürekli bir alacaklılar toplantısıdır; çünkü alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısına göre yargılama boyunca dinamiktir, fakat birbiriyle aynı görevleri üstlenmişlerdir.

Diğer bir görüşe göre³⁸ ise, alacaklılar kurulu, mahkeme tarafından atanan yargısal bir organdır ve bu sebeple bu kurul kamusal bir işleve sahiptir. Bu görüşe göre, alacaklılar kurulu, alacaklıların temsilcisi olarak değil, kamusal bir fonksiyona sahip olarak mahkemeye hizmet eder.

Bizim de katıldığımız doktrindeki hâkim görüşe³⁹ göre ise, alacaklılar kurulu alacaklıların temsilcisi değildir; çünkü alacaklılar kurulu, sadece alacaklıların değil, aynı zamanda borçlunun ve diğer ilgililerin de yararlarını korumak zorundadır. Kurul, kendine özgü bağımsız bir organ olarak değerlendirilmelidir. Fakat kurulun bir tüzel kişiliği yoktur.

Alacaklılar kurulu üyeleri, gerçekten de mahkemece atanır. Kurul, konkordato komiserinin faaliyetlerini denetler, komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hallerde mahkemeye görüş bildirir. Komiserin değiştirilmesini mahkemeden talep edebilir (m.289/4). Kesin

³⁵ Bkz GEHLER, s. 34 vd.

³⁶ Bkz FIORI, Silvio: Die Gläubigerversammlung im schweizerischen Konkursrecht, Zürich 1905, s. 38.

³⁷ EGLI, Albert: Die Einwirkung des Gläubigerelements auf die Organisation und Durchführung des Konkursverfahrens nach erfolgter Konkurseröffnung im schweizerischen Recht, Zürich 1942, s. 58; aynı görüşte olan MOOR, s. 18.

³⁸ MOSER, Stefanie/ STÖCKLI, Kurt: Die Gläubigerausschuss im Nachlassliquidationsverfahren, Insolvenz- und Wirtschaftsrecht 2002, s. 97-100, s. 99; ayrıca bkz BGE 96 III 105.

³⁹ WYSS, s. 111 vd; GEHLER, s. 42; SPRECHER, s. 29-30; BORK, Comitee, s. 136; HEIDELBERGKOMM, Riedel & 67 Nr. 1; DELİDUMAN, s. 163; ERCAN, s. 275; ERDÖNMEZ, Kurul s. 135.

mühletin kaldırılmasını gerektiren durumlarda alacaklılar kurulu duruşmaya davet edilir (m.289/5). Dolayısıyla konkordatoda alacaklılar kurulu, asliye ticaret mahkemesinin denetimi altındadır. Bütün bu sebeplerden dolayı, alacaklılar kurulu kamusal bir fonksiyona sahiptir ve yargının bir organı olarak da görev yapmaktadır. Ancak, alacaklılar kurulunun icra ve iflâs dairesi gibi resmi bir statüsü yoktur. Bütün bu açıklamalar dikkate alındığında alacaklılar kurulunun, kendine özgü veya atipik bağımsız bir organ olduğu sonucuna varabiliriz.

V. ALACAKLILAR KURULUNUN AMACI

Kanun ile alacaklılar kurulunun ortaya konulma amacı, öncelikle yargılamada alacaklıların konumunun güçlendirilmek istenmesidir⁴⁰. Alacaklılar kurulu ile, alacaklıların, mahkeme, borçlu ve konkordato komiseri ile aralarındaki iletişimin, bilgi akışının daha kolay sağlanması mümkün hale getirilmiştir. Özellikle kesin mühletle birlikte alacaklılar kurulunun oluşturulması sonucu, kurula, alacaklıların bütünün doğrudan veya dolaylı olarak alacak haklarının düzenlenmesine etkiye bulunma hakkı tanınmıştır⁴¹. Aksi takdirde, yani kurulun tayin edilmemesi durumunda, alacaklılar toplantısına kadar alacaklıların hakları üzerinde etkisi söz konusu olamayacaktır. Zira unutmamak gerekir ki, kesin mühletle veya kesin mühletin uzatılması kararı ile birlikte alacaklıların alacaklarını elde etme hakkı bir süre daha ertelenmektedir⁴².

Özellikle geçmişteki tecrübeler göstermiştir ki, kesin mühlet aşamasında borçlunun geleceğine yön veren karar ortaya konulmalıdır. Bu karar, borçlunun mallarının tasfiyesine veya borçlarının tasfiyesine veyahut tamamen işletmenin devrine yönelik olmalıdır. Böylelikle, bütün ekonomik baskılara, zaman darlığına rağmen borçlunun malvarlığı en iyi şekilde değerlendirilebilmelidir⁴³. Eğer borçlunun işletmesi konkordato projesi sonucunda düzelebilecek durumda ise, alacaklılar alacağını tam ve eksiksiz olarak alabileceklerdir. Aksi durumda, özellikle iflâs tasfiyesi durumunda ihale yoluyla malvarlığının satılması söz konusu olacağı için ihale kuralları sebebiyle malvarlığı değerinin yarısına kadar satılması mümkün olabilecektir (bkz m.115, 129, 242, 243).

Kurul, konkordato projesinin revize edilmesinde veya projenin onaylanmasında merkezi bir rol üstlenmektedir⁴⁴. Alacaklılar toplantısında

⁴⁰ GÖB/SCHNIEDERS/MÖNNING, s. 5.

⁴¹ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art.295a Nr. 2; WYSS, s. 3-4.

⁴² BASSKOMMERG, Bauer, Art.295a Nr.2.

⁴³ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 2.

⁴⁴ Bkz ve karşı. OEHRİ, s. 201; PAULUS/KNECHT/WIMMER-AMEND/GERLOFF, s. 255; TABB, Charles Jordan: The Law of Bankruptcy, 3. E., St. Paul 2014, s. 86, 1040.

konkordato projesinin kabulüne yönelik gerekli çoğunluğun sağlanabilmesi (m.302) için de ayrıca alacaklıların desteği gerekmektedir. Eğer borçlunun işletmesi konkordato projesi ile de düzelebilecek durumda değilse, biran önce borçlunun malvarlığı daha fazla değer kaybı söz konusu olmadan satılması gerekmektedir (m.305/1-a). Bunun gerçekleştirilebilmesi için ise borçlunun ve alacaklıların mutlaka birlikte bir ekip olarak çalışmaları gerekmektedir⁴⁵. İşte bu sebeple, mahkeme kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce borçluyu, konkordato talep eden alacaklıyı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet ederek, onları dinlemesi gerekecektir (m.219/son fıkra). Bu konuda Kanun, alacaklılar kurulunu, mahkemeye görüş bildirmekle yükümlü kılmıştır (m.290/7 ve m.291/son fıkra). Mahkemenin her bir alacaklıyı dinlemesi oldukça zor olacağı için, kurul dışındaki alacaklıların duruşmaya davet edilmesi, dinlenmesi mahkemenin takdirine bırakılmıştır (m.291/son fıkra).

Alacaklılar kurulunun oluşturulmasının diğer bir amacı ise, konkordato komiseri, mahkeme ve kurul arasında bir koordinasyon ve denge kurulmasının sağlanmasıdır⁴⁶. Kurul, konkordato komiserinin faaliyetlerini denetleyebilir ve gerektiğinde de konkordato komiserine tavsiyelerde bulunabilir (m.290/son fıkra ilk cümle). Dikkat edilirse, kurula, mahkeme ile birlikte konkordato komiserini denetleme yetkisi verilmiştir. Zira, konkordato komiserinin de alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli olarak bilgilendirme yükümlülüğü vardır. Ayrıca, alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini isteyebilir (m.290/son fıkra). Bu şekilde kurulun gözetimi ile konkordato komiserinin haklarını kötüye kullanma ihtimali ortadan kalkar⁴⁷.

Mahkemenin ve komiserin izni ile yapılan ve kurulun da olumlu görüş beyan ettiği konkordato süresince yapılan hukuki işlemlere (m.297/2) karşı ileride alacaklılar tarafından zarar verme kastına dayalı tasarrufun iptali davası (m.280) açılmayacaktır⁴⁸.

⁴⁵ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 2.

⁴⁶ ALTAY/ESKİOCAK, s. 38.

⁴⁷ WYSS, s. 113.

⁴⁸ İsviçre İcra ve İflas Kanunu'nda buna ilişkin açık bir hüküm vardır: Mahkemece veya alacaklılar kurulunca onaylanan konkordato süresince yapılmış hukuki işlemler zarar verme kastıyla tasarrufun iptali davasına konu yapılamaz (SchKG art. 285/3); ayrıca bkz BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.10.; İİK m.331'e göre, konkordato mühleti talebinden sonraki iki yıl içinde alacaklılarını zarara sokmak maksadıyla mallarını veya bunlardan bir kısmını mülkünden çıkaran borçlu alacaklının şikayeti üzerine icra

Kurulun varlığı ile bir yandan borçluların işlemleri denetlenirken, bir yandan da alacaklıların hakları konkordatoda temsil edilmektedir⁴⁹ ve konkordato süresince yapılan işlemlerin şeffaflığı sağlanmaktadır⁵⁰. Bu durum Amerikan hukukunda, alacaklılar kurulunun temel fonksiyonu olarak nitelendirilmekte ve şu özdeyişle açıklanmaktadır: “*Davana göz kulak ol ve sesini çıkar*” “*to keep an eye on the case and make noise*”⁵¹.

VI. ALACAKLILAR KURULUNUN, ALACAKLILAR TOPLANTISI, KONKORDATO KOMİSERİ VE BORÇLU İLE İLİŞKİSİ

A. Alacaklılar Kurulu ile Alacaklılar Toplantısı Arasındaki İlişki

Alacaklılar kurulunun, alacaklılar toplantısından ayırt edilmesi gerekir. Bu iki kurumun amaçları, işlevleri ve hukuki nitelikleri birbirinden farklıdır⁵². Alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısından farklı kararlar alabilen veya yetkileri olan, birbirine göre astlık-üstlük ilişkisi olmayan, ayrı ve bağımsız bir organ olarak değerlendirilmelidir⁵³. Yani alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısının asla bir icra organı olarak değerlendirilmemelidir⁵⁴.

Alacaklılar toplantısı, adi (iflâs dışı) konkordatoda İİK m.301-302’lerinde hükme bağlanmıştır. Buna göre, alacaklı olduğunu iddia eden her alacaklının, komiser tarafından yapılan ilan ile (m.301) bildirilen yer, gün ve saatte toplanmasına, konkordatoda alacaklılar toplantısı adı verilir (m.302). Konkordato komiseri alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve borçlunun durumu hakkında bir rapor verir. Borçlu da gerekli açıklamaları yapmak üzere toplantıda hazır bulunmaya mecburdur (m.302/I-II). Alacaklılar toplantısının asıl amacı, konkordato projesinin kabul edilip edilmemesine yöneliktir. Yani, alacaklılar toplantısında, borçlunun mali durumu ve konkordato süreci irdelenerek, borçlunun konkordato teklifi görüşülür ve alacaklıların proje hakkında karar vermeleri sağlanır⁵⁵. Buna

mahkemesince 6 aydan 3 yıla kadar cezalandırılır. Kanaatimizce, alacaklılar kurulunun oluşturulmasından itibaren kurulun onay verdiği işlemler için bu hükmün uygulama kapsamı da daralacaktır.

⁴⁹ TABB, s. 86; STAEHELIN, s. 43.

⁵⁰ BORK, Committee, s. 141.

⁵¹ FERRIÉLL, Jeffrey T. / JANGER, Edward J.: Understanding Bankruptcy, 3. E., New Providence/San Francisco 2013, s. 638.

⁵² WYSS, s. 113; GÖB/SCHNIEDERS/MÖNİG, s. 30.

⁵³ GÖB/SCHNIEDERS/MÖNİG, s. 30; WYSS, s. 112 vd.

⁵⁴ GÖB/SCHNIEDERS/MÖNİG, s. 30.

⁵⁵ YILDIRIM, Mehmet Kâmil / DEREN-YILDIRIM, Nevhis: İcra ve İflâs Hukuku, 6. B. , İstanbul 2015, s. 516; TANRIVER, Temel Problemler, s. 264.

göre, konkordato projesinin kabulü için iki çeşit çoğunluk birlikte aranır: Kaydedilmiş olan alacaklıları ve alacakların yarısını aşan bir çoğunluğun aranması gerekir. Diğer durum ise, kaydedilmiş olan alacaklıların dörtte birini ve alacakların üçte ikisini aşan bir çoğunluğun olması gerekir (m.302).

İflâs içi (iflâstan sonra) konkordato ise, iflâs dışı konkordatoda olduğu gibi ne alacaklılar kurulunun oluşturulmasına ne alacaklılar toplantısının yapılmasına ihtiyaç vardır; çünkü iflâsta ikinci alacaklılar toplantısı söz konusu olduğu için, iflâsına hükmedilmiş bir borçlu konkordato talep ederse, iflâs idaresi görüşüyle beraber ikinci alacaklılar toplantısında veya daha sonra müzakere edilmek üzere alacaklılara bu talebi bildirir ve karara bağlanır (m309/1).

Alacaklılar kurulunun üye sayısı belirlidir. Adi konkordatoda bu sayı yedi iken, malvarlığının terki suretiyle konkordatoda bu sayı beştir. Halbuki alacaklılar toplantısında, alacaklıların sayısında belirleme yapılması ilk etapta mümkün değildir. Zira, alacaklıların sayısı her konkordato sürecindeki somut olaya göre farklılık arz etmektedir⁵⁶.

Sonuç olarak, alacaklılar toplantısı, konkordato projesinin kabul edilip edilmemesi amacıyla bütün alacaklıların bir araya geldiği süreklilik arz etmeyen statik bir organdır. Buna karşın, alacaklılar kurulu ise mahkemece, kesin mühlet kararıyla birlikte yedi alacaklıyı geçmemek üzere alacaklıların içerisinde alacak ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak kural olarak ihtiyari bazı durumlarda ise zorunlu olarak oluşturulan, her ay en az bir kere toplanması gereken süreklilik arz eden dinamik bir organdır. Alacaklılar kurulu ile, alacaklıların, konkordato komiseri veya mahkeme ile arasında iletişiminin sağlanması amaçlanmıştır. Bu kurul, komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hallerde mahkemeye görüş bildirir (AKYön. m.12/1).

B. Alacaklılar Kurulu ile Konkordato Komiseri Arasındaki İlişki

Alacaklılar kurulunun konkordato komiseri ile arasındaki ilişkisinin tespit edilmesi gerekir. Kurulun, komiserden ayrı ve bağımsız bir varlığı söz konusudur ve her iki kurumun işlevi ve hukuki niteliği birbirinden farklıdır. Doktrinde konkordato komiserinin, konkordato prosedürü içinde görev yapan bir resmi (kamu) görevlisi olduğu veya resmi organ olduğu

⁵⁶ WYSS, s. 125-126; SPRECHER, s. 97.

kabul edilmektedir⁵⁷. Her iki kurumun birbirine göre astlık-üstlük ilişkisi yoktur. Her iki kurum ile de konkordato projesinin hayata geçirilmesine sağlanır.

Alacaklılar kurulu oluşturulurken, komiserin görüşünün alınması zorunludur (m.289/4); çünkü, komiser borçlunun alacaklı ile arasındaki ilişkiyi en iyi şekilde bilebilecek konumda olan kişidir⁵⁸.

Kurul ile komiser arasında sürekli bir iletişimin olması gerekmektedir. Nitekim, komiser, alacaklılar kurulunu konkordatonun seyri hakkında düzenli olarak bilgilendirmekle yükümlüdür (m.290/1-e). Fakat, komiserin konkordatonun seyri ile ilgili olarak alacaklıların her birini düzenli olarak bilgilendirme yükümlülüğü yoktur; çünkü alacaklıların tek tek bilgilendirilmesi artık kurulun görevi içerisinde.

Alacaklılar kurulu, aşağıda ayrıntılı görüleceği üzere, komiserin faaliyetlerini denetler ve ona tavsiyelerde bulunabilir (m.290/son fıkra). Fakat, kurul, komisere emir veya talimat veremez; komiserin konkordatoya ilişkin işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahkemesince karara bağlanır (m.290/4). Kurul, komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini isteyebilir (m.290/son fıkra).

Kurulun, komiserin faaliyetlerini denetlemesi ve ona tavsiyelerde bulunması, komiser ile yapacakları toplantılar yoluyla yerine getirilir. Şöyle ki, alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenerek bildirilen gün ve yerde yapılır (m.289/IV; AKYön. m.13/1,3).

C. Alacaklılar Kurulu ile Borçlu Arasındaki İlişki

Alacaklılar kurulu ile konkordota talep eden borçlu arasında kural olarak doğrudan karşılıklı bir ilişki söz konusu değildir; birbirleri ile görüş alışverişinde bulunamazlar. Kurulun doğrudan muhatabı borçlu değil, konkordato komiseridir⁵⁹. Borçlunun muhatabı ise kurul değil, konkordato

⁵⁷ Bir görüşe göre, konkordato komiseri resmi bir icra organıdır; yoksa memur değildir (KURU, Baki: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı (İcra), Ankara 2017, s. 508; KURU, CIV, s. 3667; KURU, Baki: İcra ve İflas Hukuku El Kitabı (El Kitabı), B.2, Ankara 2013, s. 1468). ; Diğer bir görüşe göre ise, konkordato işlemlerini yapmakla görevli resmi bir organdır. (ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR-AYVAZ, s. 546).; Bir başka görüşe göre ise komiser bir kamu görevlisidir (TANRIVER, s. 26, 124 vd). ; Konkordato komiserinin hukuki niteliği konusunda daha ayrıntılı bilgi için bkz TANRIVER, s. 109 vd.

⁵⁸ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art.295a Nr 8.

⁵⁹ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art.295a Nr 14.

komiseridir. Borçlu ile kurul arasındaki ilişki ise komiserin aracılığıyla yerine getirilmektedir.

Kurulun mahkemece oluşturulması sırasında Kanunda borçlunun da görüşünün alınacağına ilişkin bir hüküm olmamasına karşın, kurul üyelerinin atanmasından önce borçlunun da mahkemece dinlenmesi yerinde olacaktır⁶⁰.

Borçlu, konkordato mühleti içinde tasarruf yetkisini kaybetmiyorsa da, faaliyetini komiserin denetimi altında yapabilmektedir (m.290/2-b). Ayrıca, mühlet kararı verilirken ve mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olmak üzere komiserin izni ile yapılmasına da karar verebilir (m.297/1). Yine İİK m.297/2’de belirtilen işlemleri borçlu mahkemenin izni dışında yapamaz. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır (m.297/2).

Alacaklılar kurulu, komiserin başkanlığında her ay en az bir kere toplanır (m.289/IV; AKYön m.13/1,3). Söz konusu toplantılara, komiserin de izin vermesiyle borçlunun da katılmasına engel yoktur. Hatta borçlunun bu toplantılara katılması konkordato prosedürünün sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi açısından da faydalı olacaktır.

VII. ALACAKLILAR KURULUNUN OLUŞUMU

A. Genel Olarak

Konkordato geçici mühleti içerisinde olan borçlu için konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun mahkemece anlaşılması durumunda geçici mühletten kesin mühlet aşamasına geçilmesine karar verilir (m.289/1-3). Kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda mahkemece alacaklılar kurulu oluşturulabilir (m.289/4; AKYön. m.10). Eğer en az üç alacaklı sınıfı bulunması kaydıyla, alacaklı sayısının iki yüz elliye veya alacak miktarının yüz milyon Türk Lirasını aşması halinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur (m. 289/4; AKYön. m.11/2).

Alacaklılar kurulu, konkordato talep eden borçlunun alacaklılarının içerisinden somut olayın değerlendirilmesine göre mahkemece oluşturulur. Bu durumda komiserin yapacağı ilan üzerine alacaklıların alacaklarını bildirmelerinden itibaren de kurul oluşturulabilir⁶¹. Şöyle ki, alacaklılar, komiser tarafından yapılacak ilanla⁶², ilan tarihinden itibaren

⁶⁰ BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.7.

⁶¹ AYDEMİR, s. 37.

⁶² İİK m.299 ve AKYön m.11’e göre, ilanın İİK m.288/2’e uygun bir şekilde yapılması gerekir.

onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur (m.299). Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet ederek ve alacakların gerçekten var olup olmadığını borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak rapor hazırlar (m.300/1). Burada ayrıca komiser, alacaklılar toplantısına katılabilecek alacaklıları da tespit etmiş olacaktır (m.300-302)⁶³. İşte bu sebeple olacak ki, mahkeme, alacaklılar kurulunu oluştururken komiserin de görüşünü almak zorundadır (m.289/5; AKYön. m.10). Zira, bu noktada komiser, konkordato talep eden borçlu ile alacaklılar arasındaki ilişkiyi en iyi bilebilecek konumdadır⁶⁴.

Mahkeme, kurul üyelerini komiserin de görüşünü alarak kendiliğinden atayabilir. Fakat alacaklılardan herhangi birinin veya alacaklıların grup olarak (tek tek alacaklılar ayrı ayrı belirtilerek) kurulun oluşturulmasına yönelik mahkemeye dilekçe vermelerine de engel yoktur. Nitekim Amerika Birleşik Devletleri Eyalet İflâs Kanunu'na baktığımızda menfaati olan tarafların alacaklılar kurulunun oluşturulmasını mahkemeden talep edebilecekleri hükme bağlanmıştır (Chapter 11-Section 1102 a-2). Konkordato komiseri de kurulun oluşturulmasını talep edebilir (m.289/4). Böylelikle mahkeme hem kurulun oluşturulmasını hem kurul üyelerinin kimlerden oluşması gerektiğini birlikte değerlendirir.

Borçlu da mahkemeden alacaklılar kurulunun oluşturulmasını talep edebilir; hatta borçlunun böyle bir talebi olmasa dahi her halükarda kurul üyelerinin belirlenmesi aşamasında onun mahkemece ve komiserce dinlenmesi sürecin olumlu yönde ilerleyebilmesi bakımından faydalı olacaktır⁶⁵. Böyle bir durumda, borçlunun alacaklılar hakkındaki beyanının alınmasından sonra kurul oluşturulabilir⁶⁶. Burada hemen şunu belirtmek isteriz ki alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulması gereken durumlarda, mahkeme herhangi bir talebi beklemeksizin komiserin görüşünü de alarak alacaklılar kurulunu derhal oluşturması gerekir.

Sonuç olarak, alacaklılar toplantısının bütününe oluşturan alacaklıların niceliğine ve niteliğine ilişkin önceden bir tespit

⁶³ İlanda, alacaklarını bildirmeyen alacakların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtar da yazılır (m.299). ; Ancak bilançoda kayıtlı alacakların gerçeğe uygun olması gerekir. Alacağın gerçekliğinden kuşku duyulması durumunda uzman kişiye inceleme yaptırılması da mümkündür. Bkz AYDEMİR, s. 56.

⁶⁴ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art.295a Nr 8.

⁶⁵ BASSKOMMERG, Bauer, Art.295a Nr.7.

⁶⁶ AYDEMİR, s. 37.

yapılamazken; bunun aksine alacaklılar kurulu üyelerinin niceliği ve niteliği konusunda bir tespit yapılması gerekecektir⁶⁷.

B. Kurulun Üye Sayısı

İİK'nın 289. ve AKYön'ün 10. maddelerinde alacaklılar kurulunun sayısı hakkında düzenlemede bulunulmuştur. Buna göre, mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun bir zamanda 7 *alacaklıyı* geçmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla bir *alacaklılar kurulu* oluşturulabilir. Ayrıca alacaklılar kurulu oluşturulurken konkordato komiserinin de görüşü alınabilir. Ayrıca tek bir kurul olmak zorundadır. Dolayısıyla birden fazla kurul oluşturulamaz.

Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda Kanunda alacaklılar kurulu üyelerinin sayısı hakkında bir düzenleme bulunmamaktadır. Buna karşılık İİK Yönetmeliği'nde, tasfiye memurlarının sayısında olduğu gibi, alacaklılar kurulunun sayısı açıkça düzenlenmiştir (İİKY m.106). Buna göre, alacaklılar kurulunun sayısının beş kişiyi geçmemesi gerekir. Dolayısıyla, kurulun üye sayısı bir ile beş arasında olması gerekir.

Kanaatimizce, her iki tür konkordatoda da kurul üye sayısı konusunda paralel bir düzenlemenin yapılması yerinde olurdu. Bununla birlikte kanun veya yönetmelik ile alacaklılar kurulu üye sayısının tespit edilip edilemeyeceği konusu doktrinde ayrıca tartışma konusu olmuştur.

Ercan⁶⁸, kanun ve yönetmelik ile, alacaklılar kurulu üyelerinin sayısı konusunda bağlayıcı bir sayının getirilmemesi gerektiği düşüncesindedir; çünkü, ona göre konkordato talep eden borçlunun işletmesinin büyüklüğüne göre alacaklılar kurulu üyelerinin sayısının belirlenmesinin tespiti daha uygun olur. Ayrıca, yazar bu görüşüne dayanak olarak İsviçre'deki düzenlemeyi örnek göstermiştir.

İsviçre'deki mevzuata bakıldığında ise gerçekten gerek adi konkordatoda (SchKG art.295a) gerek malvarlığının terki suretiyle konkordatoda (SchKG art.320) alacaklılar kurulunun sayısı hakkında bir tespit yapılmadığını görmekteyiz. Alacaklılar kurulunun üye sayısı konusunda mahkemenin takdir yetkisi vardır. Doktrinde⁶⁹, kurulun üye sayısının mahkemece borçlu ile alacaklı arasındaki ilişkinin niteliğine, alacaklı sayısına ve işletmenin büyüklüğüne göre takdir edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Alacaklılar kurulu, bir kurul olduğu için en az üç kişiden

⁶⁷ WYSS, s. 125-126; SPRECHER, s. 97.

⁶⁸ ERCAN, s. 271-272.

⁶⁹ OEHRİ, s. 198; WYSS, s. 305; BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.5.

oluşması gerekir⁷⁰; fakat bu sayı beşin üzerinde de olabilir. Uygulamada kurul genellikle 3-7 arasında bir sayıdan oluşturulmaktadır. Mahkeme, özellikle kurulun abartılı bir sayının üzerinde oluşturulmamasına dikkat etmesi gerekir. Aksi takdirde kurulun üye sayısının fazla abartılması durumunda, kurulun çalışma usulünde aksamalar söz konusu olabilir; örneğin toplanmasında güçlükler, karar almada sürecin uzaması gibi.

Amerika Birleşik Devletleri Federal İflas Kanunu'na baktığımızda ise, Türk-İsviçre sisteminden farklı olarak alacaklılar kurulunun, tek bir kuruldun oluşturulması gerekmemektedir ve birden fazla da kurul oluşturulabilir (Chapter 11-Section 1102). Dolayısıyla somut olaya göre her bir kurulun üye sayısı da farklılık arz edebilmektedir. Doktrinde⁷¹ kurulun üye sayısının üç ila 11 arasında oluşturulabildiği; fakat bunun idealinin yedi olduğu belirtilmiştir.

C. Kurul Üyelerinin Niteliği

Mahkeme, alacaklılar kurulunu oluştururken alacaklıların farklı sınıflardan temsilcilerinin olmasına dikkat etmesi gerekir. Bu şekilde farklı alacak sınıflarından kurulun oluşturulması durumunda kurulun kendi içinde birbirlerini denetleme ve dengeleme sistemi de kurulmuş olacaktır⁷².

İsviçre'de alacaklılar kurulunda kimlerin yer alabileceğine ilişkin Kanunla bir düzenleme getirilmemesine karşın⁷³, gerekçede⁷⁴ ve doktrinde⁷⁵ şunlar örnek olarak gösterilmiştir: işçiler, sosyal sigorta kurumları, emekli sandıkları, bankalar, dağıtıcı distribütörler, hizmet sektöründekiler ve ödünç veren alacaklılar gibi. Bu alacaklıların içerisinde özellikle somut olaya göre en fazla alacak oranına sahip olan

⁷⁰ Bir görüşe göre, alacaklılar kurulu tek bir alacaklıdan da oluşturulabilir; bu görüşe göre kurulun tek kişi olarak çalışması heyet olarak çalışmasına göre daha avantajlıdır. Bkz SPRECHER, s. 94-95; Alman hukukunda ise Kanunda (InsO) açıkça kurulun kaç kişiden oluşturulacağına ilişkin hüküm olmamasına karşın, Alman Federal Temyiz Mahkemesi, alacaklılar kurulunun en az iki kişiden oluşturulabileceğine karar vermiştir. Bkz BGH ZIP 2009, s. 727 (www.beck-online.beck.de), (E.T.: 20.08.2018).

⁷¹ FERRIELL/JANGER, s. 637; EPSTEIN/NICKLES, s. 97; TABB, s. 86 vd.

⁷² WYSS, s. 126; GEHLER, s. 24.

⁷³ Kanun koyucu burada bilinçli olarak kanunda kimlerin alacaklılar kurulunda yer alabileceğine ilişkin düzenleme getirmemiştir; çünkü, mahkeme somut olayın özelliklerine göre kurulda kimlerin yer alması gerektiğine karar vermelidir. SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr 10.

⁷⁴ BBl 2010, s. 6484.

⁷⁵ OEHLER, s. 198; SPRECHER, s. 97 vd.

veya alacaklıların sayısının fazla olduğu (işçiler gibi) grupların öncelikle kurulda yer almasına dikkat edilmesi gerekir⁷⁶.

Amerika’da ise, alacaklılar kurulunun, birden fazla oluşturulabileceğini belirtmiştik. Buna göre, Kanunda bu kurullardan birinin mahkemece oluşturulması durumunda, kurulun en büyük yedi alacak iddiasına sahip kimselerden oluşturulması gerekir (Chapter 11-Section 1102 b-1). Bunun dışında bazı durumlarda mahkemenin tayin ettiği “*kayyim*” “*trustee*” da alacaklılar kurulunu oluşturabilir (Chapter 11-Section 1102 a-1). Buna göre, talebe göre mahkeme veya kayyim ek alacaklılar kurullarını, farklı sınıflandırmaların temsiline yönelik (örneğin, hisse sahibi alacaklılara yönelik, committees of equity security holders; committees of creditors holding secured claims gibi) de oluşturabileceklerdir (bkz Chapter 11-Section 1102 a-1-2)⁷⁷.

İİK m.289/4’e göre, alacak sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı durumlar yönetmeliğe bırakılmıştır. Buna göre, alacaklılar kurulunun ihtiyari olarak oluşturulacağı durumlarda, alacakları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. (AKYön. m.10). Alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı durumlarda ise, hukuki nitelikleri büyük ölçüde birbirine benzer alacaklar, aynı alacaklı sınıfında yer alır. Rehlinli alacaklılar, rehinin kıymetini karşılayan miktardaki alacakları bakımından ayrı bir sınıf olarak kabul edilir (AKYön. m.11/1).

Genellikle alacaklılar kurulu oluşturulurken alacağı güvence altına alınmış alacaklılar ve alacağı güvence altına alınmamış alacaklılar olmak üzere iki sınıflandırma üzerinde durulur ve bu iki sınıfın temsilcilerinin de kurulda yer almaları sağlanır⁷⁸. Dolayısıyla Türk hukukunda rehinli alacaklılar ve adi alacaklılar olmak üzere iki alacaklı kategorisi kabul edilmiş; hem zorunlu hem ihtiyari alacaklılar kurulunun içerisinde de mutlaka rehinli alacaklıların temsil edilmesi zorunlu kılınmıştır. Bu bakımdan Türk hukukunda öncelikle rehinli alacaklılar lehine bir sistemin ortaya konulduğu düşünülebilir⁷⁹. Bununla birlikte, alacaklılar kurulunun

⁷⁶ BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.5.

⁷⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz TABB, s. 86 ve s. 1052; KENNETH, Klee N. / SHAFFER, John K.: “Creditors’ Committee under Chapter 11 of the Bankruptcy Code”, South Carolina Law Review 44, 1993, s. 995-1016, s. 1027 vd.

⁷⁸ Bkz BORK, Committee, s. 132.

⁷⁹ Bkz PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 80.

varlığı aslında adi alacaklılar için daha da önem arz etmektedir; zira rehinli alacaklıların alacakları zaten güvence altına alınmışken, adi alacaklıların alacaklıları ise güvence altında değildir. Konkordato talep eden borçlunun mali durumunun daha da kötüleşmesi ve iflâsı durumunda öncelikle rehinli alacaklıların alacakları karşılanacaktır⁸⁰. Sonuç itibariyle ise, kurulda kimin hangi oranda temsil edileceği hususunun tamamen mahkemenin takdirine bırakıldığını söyleyebiliriz⁸¹.

Doktrinde, alacaklılar kurulunun üyelerinin tüzel kişiler arasından seçilip seçilemeyeceği konusu tartışmalı olmasına rağmen, bizim de katıldığımız doktrindeki hakim görüşe göre, kurul üyeleri tüzel kişilerin arasından da seçilebilir⁸². Alacaklılar kurulunun üyelerinin sadece gerçek veya tüzel kişilerden oluşup oluşamayacağına ilişkin Kanun ve Yönetmelikte bir açıklık yoktur. Dolayısıyla alacaklılar kurulunun üyeleri tüzel kişilerin arasından da seçilebilir ve tüzel kişiler temsilcileri vasıtasıyla alacaklılar kurulunda yer alabilirler. Zira konkordato talep eden borçlunun büyük bir işletmesi olduğu varsayıldığında alacaklıların da genellikle tüzel kişilerden olması beklenir. Örneğin, bankalar ve finans kuruluşları genellikle büyük pay sahibi alacaklılar veya rehinli alacaklıların bunun içinde düşünülmesi muhtemeldir. Bu tür tüzel kişilerin kurulun dışında bırakılması konkordato sürecinin olumlu yönde ilerleyebilmesi için yerinde olmaz⁸³.

Kurul üyelerinin mutlaka konkordato talep eden alacaklıların içerisinden seçilmesi zorunludur (m.299, 300; AKYön. m.10). Kurul üyeleri kendilerini temsil edebilmeleri amacıyla bir avukata da vekâlet vermelerine bir engel bulunmamaktadır.

Alman Aciz Kanunu'na (Inso & 67/3) göre, alacaklılar kurulunun üyeleri, salt alacaklıların içerisinden oluşturulmasına gerek yoktur; kurula alacaklı olmayan birisi de atanabilir. Uygulamada genelde bu tür kurullara hukukçuların veya maliyecilerin atandığı görülmektedir. Özellikle önemli

⁸⁰ KENNETH/SHAFFER, s. 997.

⁸¹ BUDAK/ TUNÇ- YÜCEL, Konkordato Şerhi, m.289, No. 22.

⁸² Bkz ve karşı. WYSS, s. 28, 124; GEHLER, s. 20; BASSKOMM, Russenberger, art.237 Nr.33; MÜNCHKOMM, Schmid-Burgk, & 67 Nr 17; HEGMANN, Ekkehard: Der Gläubigerausschuss, Eine Untersuchung zum Selbstverwaltungsrecht der Gläubiger im Konkurs, Köln 1986, s. 110 vd; SPRECHER, s. 75 vd; GÖB/SCHNIEDERS/MÖNIG, s. 198; ayrıca kurulun, tüzel kişilerden de oluşturulabileceğine ilişkin Alman Federal Temyiz Mahkemesi kararı için bkz BGH NJW 1994, s. 453. (www.beck-online.beck.de), (E.T.: 20.08.2018); Amerikan hukukunda da alacaklılar komitesinin üyelerinin tüzel kişilerden seçilebileceğine ilişkin bkz KLEE/SHAFFER, s. 1006 vd.

⁸³ WYSS, s. 125; SPRECHER, s. 77-78.

alacak gruplarından olan bankaların bu konuda merkez tarafından yetkilendirilen hukukçuları ve maliyecileri birlikte görevlendirildiği gözlemlenmektedir⁸⁴.

Alacaklılar kurulu üyelerinin, konkordatonun işleyişinin sürdürülebilmesi konusunda en iyi donanıma sahip uzmanlardan seçilmesi yerinde olacaktır. Nitekim kurulun etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesi için, kurul üyelerinin tecrübeli ve profesyonel olmaları gerekmektedir⁸⁵. Örneğin alanında uzmanlaşmış icra-iflas hukuku, bankacılık, kıymetli evrak, konkordatoya tabi işletmenin konusuna ilişkin bilgi sahibi olan alacaklılardan oluşturulması faydalı olacaktır⁸⁶.

VIII. ALACAKLILAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

İİK m.290/6 ve AKYön m.12'ye göre, kurulun görevi şu şekilde ifade edilmiştir: Alacaklılar kurulu, komiserin faaliyetlerine nezaret eder; komisere tavsiyelerde bulunabilir ve kanunun öngördüğü hâllerde mahkemeye görüş bildirir. Kurul üyelerine bu görev ve yetkilerini yerine getirdikleri için herhangi bir ücret ödenmez (m.289/4)⁸⁷. Mahkeme bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak kararını verir. Buna göre kurulun iki temel hususta görevi olduğunu görüyoruz: 1- Komiseri denetleme. 2- Komisere tavsiyede bulunma. 3- Mahkemeye görüş bildirme.

1-Komiseri Denetleme: Kurulun en temel görevi, komiserin işlemlerini konkordato süresince denetlemektir. Kurul, icrai nitelikte bir organ değil, bilakis denetleyici bir organdır. Bu sebeple kurulun konkordato prosedürünün yönetilmesine ilişkin icrai nitelikteki işlemleri yapmaya yetkisi yoktur⁸⁸.

Kurulun doğrudan borçlu ile görüş alışverişi yapması yasaktır. Kurulun muhatabı kural olarak komiserdir. Kurulun komiserin işlemlerini denetleme yetkisi olmasına rağmen, komiserin işlemlerini düzeltme veya iptal etme gibi bir yetkisi yoktur. Başka bir deyişle, kurul, komiserin işlemlerine karşı ne itiraz ne şikayet merciidir⁸⁹. Komiserin konkordatoya

⁸⁴ Bkz BORK, Committee, s.132.

⁸⁵ BORK, Committee, s.131.

⁸⁶ Bkz TABB, s. 1052; OEHRİ, s. 108

⁸⁷ Bork'a göre, kurul üyelerine genellikle tatmin edici bir ücret ödenmemektedir ve bu durum onların görevlerini şevkle ve daha cesurca yerine getirmelerini engelleyebilmektedir. Bu sebeple kurul üyelerine tatmin edici bir şekilde ücret ödenmesi gerekir. (Bkz BORK, Committee, s.141).

⁸⁸ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 14.

⁸⁹ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 14.

karşı işlemleri ile ilgili şikayetler, asliye ticaret mahkemesi tarafından kesin olarak karara bağlanır (m.290/3). Dolayısıyla mahkemenin verdiği kararlara karşı herhangi bir kanun yoluna başvurulamaz.

Kurulun denetleme şekli, yolu ve kapsamı somut konkordato prosedürüne göre değişkenlik arz edebilir. Özellikle konkordato talep eden borçlunun büyük işletmeye sahip olması durumunda kesin mühlet aşaması daha zor ve karmaşık duruma gelir; bu ise kurulun denetlemesi gereken işlemlerin daha kapsamlı ve yorucu olmasına sebep olur⁹⁰.

2-Komisere Tavsiyede Bulunma: Kurul, komisere sadece tavsiyelerde bulunabilirler. Yoksa kurulun komisere emredici nitelikte talimat verme veya komiserin kararlarını uygulamama gibi hakkı da bulunmamaktadır⁹¹. Fakat bununla birlikte kurulun tavsiyeleri özellikle konkordato prosedürünün sağlıklı ilerleyebilmesi bakımından çok önemlidir. Özellikle kesin mühlet aşamasında, kurulun tavsiyeleri ile borçlunun gerçekten konkordato projesi ile borçlarından kurtulup kurtulamayacağına yön verilebilir veya projenin revize edilmesi sağlanabilir. Eğer borçlunun söz konusu proje ile borçlarından kurtulması mümkün değilse, biran önce tasfiye aşamasına geçilebilir veya işletmenin bazı kısımlarının devri düşünülebilir⁹². Zira borçlunun iflâsına geç karar verilmesi durumunda borçlunun malvarlığının değeri azalabilecek ve alacaklılar alacaklarını tam olarak alamama riskini üzerine almış olacaktırlar⁹³.

3-Mahkemeye Görüş Bildirme: Kurul, Kanunun öngördüğü durumlarda, mahkemeye görüşünü de bildirmesi gerekecektir (m.290/7). Bu durumda kurulun mahkemeye görüşünü bildirmesi bir yükümlülük olacaktır. Örneğin, asliye ticaret mahkemesi kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce alacaklılar kurulunu duruşmaya davet ederek görüşünü sorması gerekmektedir (m. 291/2). Yine, mahkeme kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile iflâsın açılmasına karar vermeden önce kurulu duruşmaya davet ederek dinlemesi gerekecektir (m.292/2).

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce alacaklılar kurulunun görüşünü

⁹⁰ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 15.

⁹¹ BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.10.

⁹² SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 17.

⁹³ PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 82.

almak zorundadır (m.297/2). Buna göre, mahkeme doktrin tarafından yasak işlemler⁹⁴ adı altında yapılabilecek işlemler için alacaklılar kurulunun görüşünün alınmasını zorunlu kılmıştır.

İsviçre hukukunda, Türk hukukundan farklı olarak, alacaklılar kurulu mahkemenin yerine söz konusu yasak işlemlerin borçlu tarafından yapılmasına doğrudan izin de verebilme hakkına sahiptir (SchKG art.295a/3; art.298/2)⁹⁵.

Kurul, belirtilen bu görevlerini, komiser ile yapacakları toplantılar yoluyla yerine getirecektir. Şöyle ki, alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Alacaklılar kurulunun aylık olağan toplantıları komiser tarafından belirlenerek bildirilen gün ve yerde yapılır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar (m.289/IV; AKYön. m.13/1,3). Alacaklılar kurulu ayrıca üyelerinin salt çoğunluğunun talebi üzerine her zaman toplanabilir. Bu halde, yapılacak toplantıların komisere bildirilmesi ise zorunludur (AKYön. m.13/2). Aylık düzenli toplantıların dışında bazı önem arz eden sorunların çözümü veya cevaplanabilmesi amacıyla kurulun, komiser ile e-mail, fax, whatsapp, telekonferans aracılığıyla da iletişime geçebilmesi mümkündür⁹⁶. Fakat mevzuat ile paralellik arz edebilmesi amacıyla söz konusu görüşmelerin daha sonra yazılı hale getirilerek imzalanmasında yarar vardır. Nitekim, kurul üyelerine toplantılara katıldıkları için masraf veya ücret ödenemeyeceği için, şehir dışında olan bazı üyelerin bu şekilde katılımı daha da olanaklı hale getirilebilir.

Kurul üyeleri, kendi aralarında bir başkan seçebilirler ve bunun gerçekleştirilebilmesi ise komiserin onayına tabi değildir⁹⁷; fakat komiserin bu konuda görüşünün alınmasında yarar vardır. Komiser ile kurul arasında koordinasyonun daha kolay sağlanabilmesi açısından, kurul üyelerinin kendi aralarında bir başkan belirlemesi yararlı olacaktır.

Son olarak, alacaklılar kuruluna yukarıda belirtilen görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi amacıyla önemli bir yetki verilmiştir. Kurul, komiserin faaliyetlerini yeterli bulmazsa, mahkemeden komiserin değiştirilmesini gerekçeli bir raporla isteyebilecektir. Kurulun bu kararı en az salt çoğunlukla alınması gerekmektedir. Mahkeme bu talep hakkında

⁹⁴ POSTACIOĞLU, s. 65; TANRIVER, s. 75.

⁹⁵ Kurul, bu konuda kesin kararı verir ve bu konuda karar verilmesi için mahkemeye başvuramaz. Kurulun kararı, mahkemeye ancak şikayet yolu ile götürülüp, iptal edilebilir. BASSKOMMERG, Bauer, Art 295a Nr.11.

⁹⁶ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 16.

⁹⁷ BORK, Committee, s. 136.

borçluyu ve komiseri dinledikten sonra kesin olarak karar verecektir (m.290/son fıkra). Mahkemenin bu kararı kesin olacağı için bu karara karşı kanun yoluna gidilemeyecektir⁹⁸.

IX. ALACAKLILAR KURULUNUN HUKUKİ SORUMLULUĞU

Kurul üyelerinin konkordato süreci içerisindeki hukuki sorumluluklarının belirlenebilecek olması önemlidir. Zira, kurul üyelerinin görevlerini ve yetkilerini tam ve cesur bir şekilde yerine getirebilmeleri için, bu üyelerin kişisel olarak sorumluluklarının kapsamının da önceden belirlenebilmesi gerekir⁹⁹. İİK ve AKYön'de kurul üyelerinin sorumluluğuna ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

İsviçre hukukunda da alacaklılar kurulunun hukuki sorumluluğuna ilişkin açık bir hüküm yoktur. Bunun aksine Alman Aciz Kanunu'nda (InsO) ise alacaklılar kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin açık bir hüküm bulunmaktadır. Bu hükme göre, kurul üyeleri kusurlu olarak bir başka alacaklıya zarar vermeleri durumunda bu zararı karşılamakla yükümlüdürler (InsO & 71). Bu hükümle zarara uğrayan alacaklı, herhangi bir sözleşmesel ilişkiye veya diğer borç ilişkilerine (örneğin haksız fiile) dayanmaksızın doğrudan kanuna dayanan bir tazminat hakkına sahip olacaktır¹⁰⁰.

Alacaklılar kurulu asliye ticaret mahkemesince atanır (m.289/IV). Kurulun göreve başlaması, alacaklılar toplanmasının seçimine ilişkin kararının asliye ticaret mahkemesi tarafından onaylanmasına bağlıdır (m.309/a, IIc.3). Dolayısıyla kurul, asliye ticaret mahkemesinin denetimi altındadır ve kamusal bir fonksiyona sahiptir. Ayrıca, kurulun yargının bir organı olarak görev yaptığını da söyleyebiliriz. Ancak kurulun bu kadar fazla yetkileri olmasına rağmen, alacaklılar kurulunun icra ve iflâs dairesi gibi resmi bir statüsü yoktur; çünkü, alacaklılar kuruluna Devlet tarafından herhangi bir ücret ödenmez ve vermiş oldukları zararlardan dolayı da devlet sorumlu değildir. Zira yukarıda da belirttiğimiz üzere,

⁹⁸ Bir görüşe göre, kurulun, komiserin değiştirilmesini mahkemeden talep etmesi anlamsızdır; ayrıca bu kararın kanun yoluna kapalı olması da yerinde değildir; bu karara karşı istinaf yoluna gidilebilmeydi (bkz PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 82).

⁹⁹ BORK, Committee, s. 136.

¹⁰⁰ Bkz MÜNCHKOMM, Schmid-Burgk, & 71 Nr 3; BORK, Committee, s. 139; HEIDELBERGKOMM, Riedel, & 71 Nr.1.; Alman Federal Temyiz Mahkemesi kararı için bkz BGH ZIP 1994, 46. (www.juris.de), (E.T.: 20.08.2018).

kurulu, yargısal bir organ olarak da kabul edemeyiz. Bu sebeple İİK m.5 burada uygulanamaz ve Devlet aleyhine dava açılmaz¹⁰¹.

Kurul üyelerinin her biri, öncelikle kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille diğer alacaklılara zarar vermişse bu zararı gidermekle yükümlü olacaktır. Başka bir deyişle, kurul üyelerinin her biri diğer alacaklılara karşı haksız fiil sorumluluğunu (TBK m.49 vd) taşımaktadırlar¹⁰².

Kurulun, az yukarıda da belirtildiği üzere, bazı görev ve yetkileri vardır. Kurulun, bu görevlerini sadakat ve özenle yerine getirme yükümlülüğü söz konusudur. Aksi takdirde bu yükümlülüğün ihlali durumunda, hakkı zedelenen alacaklı için kurul üyelerine karşı tazminat hakkı doğar¹⁰³.

Kurulun içindeki üyeler, farklı alacak sınıflandırılmalarını temsil etseler bile, kararları kurul olarak alacakları için bu durumda kurul üyelerinin müteselsilen sorumlu olacaklarını da söyleyebiliriz. Ancak kurulun bir tüzel kişiliği olmadığı için kurulun doğrudan taraf olarak gösterilmesi yerinde değildir; kurul üyelerinin her birinin taraf olarak gösterilmesi gerekecektir¹⁰⁴.

Kurul üyelerinden birinin tüzel kişiliği temsil etmesi durumunda ise, tüzel kişinin yetkili organını tazminatla sorumlu tutmak gerekir¹⁰⁵.

Kanaatimizce, alacaklılar kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin aynı Alman hukukunda olduğu gibi kanun hükmü ile açık bir düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

X. SONUÇ

Konkordato talep eden borçlunun mahkeme tarafından kesin mühlet ile birlikte veya bu süre içerisinde alacaklıların içerisinde belirli bir sayıyı geçmemek kaydıyla kural olarak ihtiyari bazı durumlarda ise zorunlu olarak oluşturulan, konkordato komiserlerini denetlemek için veya ona tavsiyelerde bulunmak için atanan kontrol-danışma organına alacaklılar kurulu adı verilir.

Adi konkordatoda alacaklılar kurulu, 05.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan ve yürürlüğe giren İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Kanununun 289, 290, 291, 292 maddelerinde ilk kez kurum olarak hükme bağlanmıştır. Bu

¹⁰¹ SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 26; SPRECHER, s. 247.

¹⁰² SCHKOMM, Umbach-Spahn/Kesselbach, Art. 295a Nr. 26; SPRECHER, s. 248.

¹⁰³ OEHRİ, s. 108; TABB, s. 86, 1051; SPRECHER, s. 249.

¹⁰⁴ SPRECHER, s. 252; GÖB/SCHNIEDERS/MÖNIG, s. 198.

¹⁰⁵ SPRECHER, s. 250; GÖB/SCHNIEDERS/MÖNIG, s. 198.

hükme göre asliye ticaret mahkemesince, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun bir zamanda alacaklıların içerisinde herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla konkordato komiserinin faaliyetlerine nezaret etmek ve ona, mahkemeye tavsiyelerde bulunmak amacıyla alacaklılar kurulu oluşturulabilir. AKYön m.11/2'e göre, en az üç alacaklı sınıfının bulunması kaydıyla, alacaklı sayısının iki yüz elliyi veya alacak miktarının yüz milyon Türk Lirasını aşması halinde alacaklılar kurulunun oluşturulması zorunludur.

Kanun ile alacaklılar kurulunun ortaya konulma amacı, öncelikle yargılamada alacaklıların konumunun güçlendirilmek istenmesidir. Alacaklılar kurulu ile, alacaklıların, mahkeme, borçlu ve konkordato komiseri ile aralarındaki iletişimin, bilgi akışının daha kolay sağlanması mümkün hale getirilmiştir. Özellikle kesin mühletle birlikte alacaklılar kurulunun oluşturulması sonucu, kurula, alacaklıların bütünü doğrudan veya dolaylı olarak alacak haklarının düzenlenmesine etkide bulunma hakkı tanınmıştır.

Alacaklılara, alacaklılar toplantısının dışında, konkordato prosedürü boyunca kurul olarak kendi hakları üzerinde etki edebilme hakkı tanınmıştır. Fakat alacaklılar kurulunun, alacaklılar toplantısından ayırt edilmesi gerekir. Bu iki kurumun amaçları, işlevleri ve hukuki nitelikleri birbirinden farklıdır. Alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısından farklı kararlar alabilen veya yetkileri olan, birbirine göre astlık-üstlük ilişkisi olmayan, ayrı ve bağımsız bir organ olarak değerlendirilmelidir. Yani alacaklılar kurulu, alacaklılar toplantısının asla bir icra organı olarak değerlendirilmemelidir.

Alacaklılar kurulu, alacaklıların temsilcisi değildir; çünkü, alacaklılar kurulu, sadece alacaklıların değil, aynı zamanda borçlunun ve diğer ilgililerin de yararlarını korumak zorundadır. Kurul, tüzel kişiliği olmayan kendine özgü bağımsız bir organ olarak değerlendirilmelidir.

Kurulun hukuki niteliğinin ortaya konulması, kurul üyelerinin hukuki sorumluluklarının belirlenebilmesi bakımından önemlidir. Nitekim, İİK ve AKYön'de kurul üyelerinin sorumluluğuna ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bunun aksine Alman Aciz Kanunu'nda (InsO) alacaklılar kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin açık bir hüküm bulunmaktadır. Bu hükme göre, kurul üyeleri kusurlu olarak bir başka alacaklıya zarar vermeleri durumunda bu zararı karşılamakla yükümlüdürler (InsO & 71).

Kurul, yargısal bir organ olarak kabul edilmediği için İİK m.5 burada uygulanamaz ve Devlet aleyhine dava açılmaz.

Kurul üyelerinin her biri, öncelikle kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille diğer alacaklılara zarar vermişse bu zararı gidermekle yükümlü olacaklardır. Başka bir deyişle, kurul üyelerinin her biri diğer alacaklılara karşı haksız fiil sorumluluğunu (TBK m.49 vd) taşımaktadırlar.

Kurulun, görevlerini sadakat ve özenle yerine getirme yükümlülüğü de söz konusudur. Aksi takdirde bu yükümlülüğün ihlali durumunda, hakkı zedelenen alacaklı için kurul üyelerine karşı tazminat hakkı da söz konusu olabilecektir.

Kanaatimizce, alacaklılar kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin aynı Alman hukukunda olduğu gibi kanun hükmü ile açık bir düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- ALTAY, Sümer/ ESKİOCAK, Ali: Modern İflâs Hukuku Açısından Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 4. B. , İstanbul 2018.
- AMONN, Kurt/ WALTHER, Fridolin: Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrechts, 9. Aufl. , Bern 2013.
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema: İcra ve İflâs Hukuku, 3. B. , Ankara 2017.
- AYDEMİR, Efrail: Konkordato, Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Suretiyle Yapılandırılması, Ankara 2018.
- BASLER KOMMENTAR: Herausgeber, Staehelin Adrian/Bauer Thomas/Staehelin Daniel, Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs II, Art. 159-352 SchKG, 2. Aufl. , Basel 2016 (BASSKOMM,Yazar).
- BASLER KOMMENTAR: Herausgeber, Staehelin, Adrian/ Bauer Thomas/Staehelin Daniel, Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, 2. Aufl. , Basel 2017 (BASSKOMMERG,Yazar).
- BORK, Reinhard: “Creditors’ Committees: An Anglo-German Comparative Study”, International Insolvency Review 2012, 21. Vol. , s. 127-141.
- BUDAK, Ali Cem/TUNÇ-YÜCEL, Müjgan: “İflâs, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato ile İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflâs Kanunu Değişiklikleri”, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 2015, C.11, s. 21-38.
- CHRIST, Benedict F.: “Was bringt eigentlich Chapter 11? Eine anerkannte Form der Unternehmenssanierung”, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs 2004, s. 17-19.
- DELİDUMAN, Seyithan: İflâs Tasfiyesinde Alacaklılar Toplanması, Ankara 2002.
- EGLI, Albert: Die Einwirkung des Gläubigerelements auf die Organisation und Durchführung des Konkursverfahrens nach erfolgter Konkurseröffnung im schweizerischen Recht, Zürich 1942.
- EPSTEIN, David G. /NICKLES, Steve H: Principles of Bankruptcy Law, 2. E., St. Paul 2017.

- ERCAN, İbrahim: İcra ve İflas Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, Konya 2008.
- ERDÖNMEZ, Güray: İflâsta Alacaklılar Toplanması Yetkileri, İstanbul 2005.
- ERDÖNMEZ, Güray: “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulunun Görev ve Yetkileri”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2003/1, s. 199-222 (Kurul).
- FERRIEL, Jeffrey T./JANGER, Edward J.: Understanding Bankruptcy, 3. E. , New Providence/San Francisco 2013.
- FIORI, Silvio: Die Gläubigerversammlung im schweizerischen Konkursrecht, Zürich 1905.
- GEHLER, Karl: Der Gläubigerausschuss im Konkurs- und Nachlassvertragsverfahren, Freiburg 1999.
- GÖB, Alexander Marc /SCHNIEDERS, Ferit /MÖNIG, Michael: Praxishandbuch Gläubigerausschuss, Einsetzung Aufgaben und Pflichten, München 2016.
- HEGMANN, Ekkehard: Der Gläubigerausschuss, Eine Untersuchung zum Selbstverwaltungsrecht der Gläubiger im Konkurs, Köln 1986.
- HEIDELBERGER KOMMENTAR: Insolvenzordnung, Herausgegeben von Kayser, Godehard/ Thole, Christoph, Aufl. 9, Heidelberg 2018 (HEIDELBERKOMM-Yazar).
- HUNKELER, Daniel: Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG, Mit einer Darstellung der Rechtsordnungen der USA, Frankreichs und Deutschlands, Freiburg 1996.
- KALE, Serdar: Sorularla Konkordato, İflas Dışı ve İflas İçin Adi Konkordato, İstanbul 2017.
- KENNETH, N. Klee/SHAFFER, John K.: “Creditors’ Committee under Chapter 11 of the Bankruptcy Code”, South Carolina Law Review 44, 1993, s. 995-1016.
- KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: Schuldbetreibungs- & Konkursrecht, 3. Aufl. , Zürich 2018.
- KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta: SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK-Orell Füßli Kommentar, 19. Aufl. , Zürich 2016 (OFK-SchKG).
- KURU, Baki: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2017 (İcra).
- KURU, Baki: İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. B. , Ankara 2013 (El Kitabı).
- KURU, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, C.IV, 3. B. , İstanbul 1997 (CIV).
- MOOR, Ernst: Die Gläubigerversammlung im Konkurs, Basel 1992.
- MOSER, Stefanie/STÖCKLI, Kurt: Die Gläubigerausschuss im Nachlassliquidationsverfahren, Insolvenz- und Wirtschaftsrecht 2002, s. 97-100.
- MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflâs Hukuku Esasları, 6. B. , Ankara 2017.
- MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflâs Hukuku, C.II, 6. B. , Ankara 2013 (CII).
- MÜNCHENER KOMMENTAR: Insolvenzordnung && 1-79, Herausgegeben von Kirchof, Hans-Peter/ Eidenmüller, Horst/ Stürmer, Rolf, Aufl. 3, München 2013 (MÜNCHKOMM, Yazar).
- OEHRI, Daniel: Der Sachwalter im Nachlassverfahren, Ein Diener zweier Herren, Zürich-Basel-Genf 2018.

- OSTROW, Alec P.: “Surviving Life in the Chapter 11 Fishbowl”, Chapter 11 Bankruptcy and Restructuring Strategies, Eagan 2008, s. 107-123.
- ÖZTEK, Selçuk/ BUDAK, Ali Cem/TUNÇ YÜCEL, Müjgan/KALE, Serdar/ YEŞİLOVA, Bilgehan : Yeni Konkordato Hukuku, Ankara 2018 (Yazar-Konkordato Şerhi).
- PAULUS, Christoph G./ KNECHT, C. Thomas: Gerichtliche Sanierung, München 2018.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ SUNGURTEKİN-ÖZKAN, Meral/ÖZEKES, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 4. B. , İstanbul 2017.
- PEKCANITEZ, Hakan/ERDÖNMEZ, Güray: 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul 2018.
- POSTACIOĞLU, İlhan E.: Konkordato, İstanbul 1965.
- SARISÖZEN, M. Serhat: 7101 Sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, Ankara 2018.
- SCHULTHESS KOMMENTAR: Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, Herausgeber, Kren Kostkiewicz, Jolanta/ Dominik, Vock, 4. Aufl. , Zürich 2017 (SCHKOMM, Yazar).
- SPRECHER, Thomas: Gläubigerausschuss im schweizerischen Konkursverfahren und im Nachlassverfahren mit Vermögensabtretung, Zürich 2003.
- STAEHELIN, Daniel: “Überblick über das neue Sanierungsrecht im schweizerischen Schuldbetreibung und Konkursrecht”, makale çevirisi, Kavasoğlu, Abdurrahman/Çon, Ömer, İsviçre İcra İflas Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2018/1, C. 8, s. 35-48.
- TABB, Charles Jordan: The Law of Bankruptcy, 3. E. , St. Paul 2014.
- TANRIVER, Süha: İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları, MİHBİR 13. Antalya Toplantısı- 09-10 Ekim 2015 Antalya, Ankara 2015, s. 247-268 (Temel Problemler).
- TANRIVER, Süha: İflâs Dışı Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler, Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı-VIII, 9-10 Ekim 2009 Abant, Ankara 2010, s. 255-280. (Güncel Sorunlar).
- TANRIVER, Süha: Konkordato Komiseri, Ankara 1993.
- TANRIVER, Süha/DEYNEKLİ, Adnan: Konkordatonun tasdiki, Ankara 1996.
- ULUKAPI, Ömer: Konkordatonun Feshi, Konya 1998.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: İflas Hukuku, 8. B. , İstanbul 2009.
- WYSS, Claudia: Kollektive Beteiligungsrechte der Gläubiger im Konkurs- und Nachlassverfahren unter besonderer Berücksichtigung der Revision im Sanierungsrecht, Zürich 2013.
- YILDIRIM, Mehmet Kâmil/DEREN-YILDIRIM, Nevhis: İcra ve İflâs Hukuku, 6. B. , İstanbul 2015.
- YILMAZ, Ejder: İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Ankara 2016.

